

Gorički otrok

K. Z.

Govorim le o goričkem otroku, ker tega поблиže poznam. Navedena dejstva se ne nanašajo na ravenskega ali dolinskega otroka, vendar pa bo našel poznavalec podobne, morda celo iste razmere tudi tam.

Gorički otrok raste do sedmega leta v območju družine in družin v bližnjih hišah. Največkrat ne pozna niti vse vasi. Pot v cerkev mu je velik dogodek. Čeravno starši, zlasti evangeličanski, zelo ljubijo svojo deco, je vendar ta deležna v predšolski dobi pomanjkljive in raskave vzgoje. Ko dete še leži v zibelki ali v koritu, ga zavija mati v stare janke, ko shodi, dobi dopetno srajco, katero operejo včasih zvečer, da jo zjutraj spet lahko obleče. Pozimi, v toplo zakurjeni sobi nosi dete isto srajco, samo bolj zakrpana in zamazana je. V tretjem letu dobi čevlje, ki jih pa navadno ne nosi, ker so predragi. Vsak otrok ima kapo zaradi vere, da mu sicer uide pamet skozi mehko lobanjo.

Z vražami je povezano otrokovo življenje že od prvega trenutka dalje. Mati skriva otroka vse prve mesece pred vsakim, posebno še pred tujim človekom, iz strahu, da ga kdo ne zvrči (zvōrče) s pogledom. Če vidiš dete v materinem naročju, ne smeš reči, da je lepo, ampak ga moraš prijeti za nos, mu pluvati v obraz in govoriti, da je grdo. Dandanes že izumira vera v vraže.

S tretjim letom začne hoditi otrok k sosеду ali pa prihajajo drugi k njemu, da se igrajo. Najrajši se premetavajo in kobacajo po travi ali po podu, katerega v mnogih hišah nadomešča stolčena ilovica. Pozneje, ko dete že dobro hodi, ga jemljejo starši s sabo na polje, da pazi mlajše, kaj malega pomaga ali pa se igra na vratniku.

Pojem družine je pri otroku zelo širok. Po njegovem so člani družine tudi posli in zato je z njimi domač in zaupljiv. Zgodí se, da mu je babica ali kaka teta bližja kot mati, ker je pač ne vidi. Matere navadno doma rodijo babicam in potem gredo spet v tujino. Tako začne dobivati otrok zelo zgodaj pojem o daljnem svetu, ko morda ne pozna niti vasi onkraj brega. Otrok ve za tujino in si jo predstavlja kot bogato deželo, saj prinašajo od tam starši denar in igrače.

Tudi o delu je otrok že zgodaj poučen. Iz razgovorov v družini spozna važnost dela za življenje. Svoje sorodnike vidi, kako se trudijo; delo mu postane tesno zvezano z življenjem sploh. Ker je stalno v stiku s težkim kmetskim delom na ilovnati zemlji, ne smatra dela v tovarni ali v uradu za delo. V tem je osnutek priznane pridnosti odraslega Prekmurca.

Življenje v družini vzgoji v otroku že zelo zgodaj tudi smisel za pridobivanje; saj se vedno govori samo o tem. Ker vidi otrok že v mladosti, da si pomagajo drugi s sezonskim delom, gre sam z veseljem v službo, ker misli, da ga tam čaka sreča. Tako se začne vsako pomlad znova poznano otroško romanje iz vasi v vas in večkrat se stori človeku milo, ko vidi otroka, ki stopa resno za očetom po razmehčani cesti v nov dom.

O delovnih taborih

Bravničar Dušan

Delovni tabori so del naloge, ki si jo je postavila današnja progresivna slovenska intelektualna mladina, da premosti izoliranost, ki jo loči od ljudstva.

Kljub klavnim podobam današnjega akademika, ki jih še vedno pogosto srečujemo, se vendar že velik del akademske mladine zaveda, da je rojen med ljudstvom in zato povezan z njegovo usodo. Danes se mora izobraženec že odločiti brez oklevanja: za ljudstvo ali proti njemu.

Pred leti je bilo še malo akademske mladine, ki je živela z ljudstvom, z njim trpela in se iskreno borila za njegove upravičene zahteve. Večina jih je samo čustvovala z njim iz potrebe, da pokažejo pasivno socialnost, ki je postala moderna. Šele razvoj svetovnih dogodkov zadnjih let je zdramil mladino, da se je zavedla položaja, ki pripravlja svetu desetletje oboroževanja in imperializma. Ta razvoj je vplival na mladino, da se je postavila proti imperializmu s fronto miru svobodnih narodov in s prizadevanjem za resnično ljudsko demokracijo (kongres v New Yorku). Pri nas doma je odjeknilo to gibanje v borbi za demokratičen sporazum med narodi Jugoslavije in v čim tesnejši povezanosti z ljudstvom, kateremu je treba vere vase in ne hlapčevske ponižnosti pred mizo, kjer se z njegovim delom gosti njemu tuj človek. Dopovedati je treba ljudstvu, da je le v njegovi organični skupnosti rešitev vseh zahtev, konec bede in brezciljnega tavanja po svetu za kruhom. Mladina se ni zadovoljila samo s temi spoznanji in ni ostala pri ponižnem upanju, da bo vse uredila bodočnost, da bo nekoč slovensko čutil in se za to boril tudi kmet